

jesøvis rigtig Resultat, i ethvert Tilfælde et heldigere Resultat, end man vilde naae ved uden videre at holde sig til Hartkornet. — Overfor det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) har jeg endnu et Par Bemærkninger at gjøre. Det ærede Medlem omtalte nemlig Lønningerne efter mit Lovforslag og havde regnet ud, at de beløbe sig til 4 Mill. Kr., men Lønningerne beløbe sig kun til 3,222,500 Kr. (Th. Nielsen: Men med Pensioner og det Hele!). Det ærede Medlem talte bestandig om Lønningerne (Th. Nielsen: Men de 4 Millioner gaar til Præsterne!). Sa vist gaa de til Præsterne, thi det er en Lønningslov, men de gaa ikke til deres Lønninger alene, det gaar til andre dermed i Forbindelse staaende Formaal, og jeg vil gjøre opmærksom paa, at Balancen, som er beregnet i Motiverne, er lagt saaledes, at man kan være fuldkommen sikker paa, at der vil blive et stort Overskud; derom har jeg ikke den ringeste Tvivl (Th. Nielsen: 235,000 Kr.!). Sa, det er nu en Beregning, som er gjort, men naar det ærede Medlem vil optage en Beregning i det Enkelte, vil han finde, at baade ere Tienderne beregnede lavt og Indtægterne af Præstegaardsjordernes Salg meget lavt, der er derfor ikke mindste Tvivl om, at der vil blive Midler tilovers ogsaa til Formaal, der gaa ud over dem, der ligefrem ere optagne og betegne i Lovforslaget. Der er ogsaa i Lovforslaget nævnt Udvidelse af kirkelige Formaal ved nye Præstefalds Oprettelse o. s. fr. At man er gaaet noget vidt dermed ved de Forandringer, der ere foretagne i Landsstinget, skal jeg gerne indrømme, men Gjennemførelsen af den vil jo kun kunne ske ved Lov. Det ærede Medlem citerede paa flere Steder Udtalelser, som ere fremkomne, men ikke altid lige nøjagtigt Saaledes maa jeg omtale, at det ærede Medlem citerede en Udtalelse af mig, der skulde indeholde, at for store Lønninger vare skadelige. Dette har jeg ikke sagt saaledes uden videre, men jeg har gjort opmærksom paa, at derved, at der i samme Egn findes mange Præster med store Lønninger samlede, kan det hælde, at denne Egn næsten udelukkende faar ældre eller endogsaa gamle Præster, og dette er skadeligt i religiøs Henseende. Dette er dog en noget anden Tanke end den, det ærede Medlem fremfattede ved at give et kort Uddrag af, hvad jeg havde sagt. Endelig bragte det ærede Medlem paa Dmtale, hvad der affortes af forskellige altfor store Præstefald. Jeg havde ventet, at det ærede Medlem vilde have ydet denne Foranstaltning en noget fyldigere Anerkjendelse, end han gjorde. Naar jeg ser hen til den Maade, hvorpaa det ærede Medlem betragter Præsternes Lønninger i det Hele, havde jeg nemlig tænkt mig, at det kunde være ham en Tilfredsstillelse, at man klippede Noget af de Kalds Lønninger, der ere for høje; men det, der angstede det ærede Medlem, det, der foruroligede ham, var den Betragtning, hvorledes Naadigheden var over disse Midler.

Dertil skal jeg svare, at Naadigheden over disse Midler nu er den selv samme, som Naadigheden over de kirkelige Midler har været lige siden 1848. Mit Forslag gaar ud paa at tilveiebringe en anden Ordning i den Henseende, idet disse Midler indbrages under Lovgivningsmagtens Naadighed; det ere de ikke nu, men ved at vedtage dette Lovforslag ville de blive det. Spørger man saa videre — det ærede Medlem opfattede dette Spørgsmaal, — hvilken Anvendelse der er bestemt af de Dele, der tages af de omtalte Lønninger, saa findes der udtalt i en Skrivelse til Udvalget i det andet Thing, at derom er der endnu ikke taget nogen Bestemmelse. Spørger man om Retten til at raade derover, saa siger jeg, at den er utvilsom; men der er ikke taget nogen Bestemmelse om, hvorledes der skal raades over dem. — Hermed tror jeg at have taget Hensyn til de væsentligste af de fremkomne Udtalelser.

J. A. Hansen: Det, den ærede Minister nu udtalte om, at han mente, at tre af de ti Medlemmer i 1863 skulde have været enige om at fravige, hvad de udtalte i Betænkningen, maa jeg bestemt modsigte Rigtigheden af; det er for mit Vedkommende fuldstændig urigtigt, fuldstændig uberettiget. Findes der Noget derom nogetsteds, maa min Gutmælske imod Sædvane svigte mig; men jeg paaftaar indtil videre, at der intetsteds findes Noget som helst, der skulde vise, at det for mit Vedkommende forholder sig rigtigt, hvad den ærede Minister udtalte, nemlig at jeg ikke skulde have ment, hvad jeg som Ordspører skrev i Betænkningen, og hvad den ærede Minister som Folketingsmand dengang underskrev. Det var udtalt saa bestemt og saa klart, at det skulde være mærkverdigt, om Noget af de Ti, der underskrev disse bestemte Udtalelser, skulde have haft en Bagtanke, som gif ud paa, at de egentlig ikke mente, hvad de skrev under paa; den ærede Minister har vedkjendt sig det for sit Vedkommende, men jeg protestere bestemt derimod for mit Vedkommende. Jeg kan være fuldstændig enig med den ærede Minister om, at det var et daarligt Exempel, han den Gang gav, naar han ikke mente, hvad han underskrev. Hvorvidt hans Optreden nu lige overfor os er bedre eller ikke, kan der være forskellige Meninger om; det daarlige Exempel ligger i den Stilling, den ærede Minister nu indtager, ikke i den Stilling, han indtog 1863. Det er mig som sagt vigtigt at forvare mig bestemt imod, at jeg skulde have haft en saadan Tanke, ikke have ment, hvad jeg dengang skrev. Den ærede Minister tog fejl med Hensyn til det, han mente, jeg tog haardt paa ham for. Jeg sagde udtrykkelig, at jeg alene vilde udtale mig om det her foreliggende Spørgsmaal angaaende den særlige Fond, men at jeg ansaa det Andet for mindre væsentligt. Det var saa langt fra, at jeg var haard imod ham med Hensyn til Kaldenes Inddeling, at jeg netop selv erindrede om, at Mi-